

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC:

ABONAMENTUL: „Foaia Poporului Român”, „Foaia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 28 cor., pe jumăt. de an 14.40 C., pe un sfert de an 7.20 C. Pe o lună 2.40 C.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUDAPESTA, VII., ILKA-UTCA
NRUL 36. :: TELEFON: 47-82.
MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL:

ABONAMENTUL: „Foaia Poporului Român”, „Foaia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 10 cor., pe jumăt. de an 5 cor. Abon. la mai multe ex. 4 Cor. la an.

România se pregătește pentru lupte hotărâtoare

— Lupte mari în jur de Bușteni — o stație până la Sinaia. — Regele României adresează un apel către armata română pentru un război de defensivă. —

Berlin, 3 Nov. — Este lucru caracteristic, că tocmai din comunicatul rusesc putem afla unde se desfășură acum lupta cea mai importantă pe frontul românesc. Pe când toate celelalte comunicate, atât ale Puterilor Centrale, cât și românești vorbesc de lupte ce se dau la sud de Predeal, comunicatul rus spune, categoric, că bătălia se desfășură acum în regiunea Bușteni, adică armatele germano-austro-ungare au trecut peste Azuga și se află în împrejurimile Buștenilor, adică stația cea din urmă spre Sinaia.

Stockholm, 3 Nov. — După ziarul »Ruskija Wiedomosti«, regele Ferdinand al României a adresat un nou ordin de zi către armata română care ordin sună:

— După șapte săptămâni de bătălie, acum se începe pe pământul nostru propriu o luptă înverșunată cu dușmanul. Aștept dela voi, ca să vă împliniți datoria, apărând țara voastră până la cea din urmă picătură de sânge, acum

când ea trece prin momentele cele mai periculoase. O retragere ar fi dezastruoasă.

Geneva, 3 Nov. — Corespondentul din Petersburg al ziarului parizian »Journal« telegrafiază: Noua grupare a forțelor româno-ruse a creiat o situație mai favorabilă pe frontul românesc. Trupele române și rusești au izbutit să oprească înaintarea dușmanului, și pe văile ce duc în inima României, se vor desfășura încă lupte atât de aprige fața de care luptele date în Ardeal au fost o nimică toată. Aceste lupte sunt de așteptat în curând, mai ales fiindcă armata lui Falkenhain caută să dobândească o decizie pe acest front încă înainte de venirea iernii, și întrucât climatul fiind acum destul de prielnic pentru lupte cu caracter decisiv. Hindenburg dispune de o rețea de linii ferate admirabilă și de o artilerie grea considerabilă în Galizia și în Volinia vremea este foarte rea, cad ploii torrențiale.

Ententa își formează o armată de rezervă pentru toate fronturile

Geneva, 3 Nov. — La Paris se discută iarăși propunerea, ca din toate forțele pe care le mai are la dispoziție Ententa, îndeosebi cu artileria ei, să se formeze o armată de rezervă a cărei menire ar fi, să intervie pe acel front, unde interesul este, să se dobândească o decizie de o mare importanță strategică.

Herve închină proiectului acesta, care pornește din anturajul prim ministrului francez Briand, o serie de articole în ziarul lui »La Victoire«. Pare, că partea tehnică a acestui proiect constituie actualmente obiectul de cercetare al conducerii militare a Ententei, astfel, ca la viitoarea conferință din Paris a Ententei să se poată lua o decizie în privința aceasta.

Corespondentul din Paris al ziarului rus »No-

voje Vremja«, telegrafiază, că conferințe reprezentanților Ententei ținută la Boulogne a fost de mare însemnătate, fiindcă acolo s'a refuzat să se dea un vot de încredere programului militar al lui Briand. Anglia, Rusia și Italia au intenția să nu mai umere mai departe politica balcanică, recomandată de primul ministru francez. Vina pentru aceasta schimbare trebuie de căutat în falimentul revoluției născute de Venizelos în Grecia și în reconșterea incapacității armatei Ententei, care operează pe frontul macedonean. Până acum Franța a avut conducerea orientului și acum toate puterile la un un loc vor să ia decizii în privința politicii din Balcani. Rusia se lepedă de orice răspundere pentru politica Ententei urmată în Grecia.

Ofensivele rusești nu pot constitui un ajutor pentru România

Berlin, 3 Nov. — Biroul Wolff anunță din izvor competent:

Ultimele asalturi mari rusești, cari par să îi servit, ca o ofensivă de ușurare pentru România au avut un insucces complet. În bătălia de șapte zile dela 15-22 Octombrie și apoi la 30 Octombrie la riul Narajovka, rușii au suferit o grea înfrângere. Trupele otomane s'au dăstins cu deosebire în aceste lupte. Tot așa rușii au trebuit să plătească cu grele jertfe atacurile lor la 30 și

31 Octombrie contra pozițiilor noastre dela Szczara. Pe când pierderile germane, cu tot focal de artilerie cumpălit al rușilor, se ridică numai la 40 oameni, rușii au lăsat 1200 de cadavre în fața acestui se tor.

Atacurile acestor rusești întreprinse cu mari forțe n'au ușurat situația României. Atacurile noastre în trecătorile Carpaților români și în Dobrogea își iau cursul lor, chiar dacă românii cearcă să le oprească prin rezerve aduse în grabă.

Războiul cu România

Noui progrese la sud de Turnul Roș. — Atacuri române respinse la sud de Predeal. — Succese în Bucovina. — Constanța bombardată de flota rusă.

De pe frontul românesc au sosit următoarele știri:

2 Nov. — În regiunea la sud-est de pasul Turnul Roș — am făcut noi progrese. Trupele austro-ungare și germane cari luptă pe pământul dușman, la sud și sud-est de Brașov, au respins atacuri române. În Bucovina de sud și în regiunea Capul, acțiuni victorioase de avangardă.

Höfer, mareșal-locot.

În Carpați, acțiuni cu succes contra pozițiilor avansate rusești, la nord de Dorna Vatra.

Pe frontul de răsărit al Ardealului situația e neschimbată. Atacuri române contra trupelor noastre aliate cari au înaintat peste șanțul Olt și Predeal — au eșuat cu pierderi mari. Am prins 8 ofițeri și 200 soldați.

La sud-est de Turnul Roș, continuă luptele favorabile pentru noi.

La armata mareșalului Mackensen:

Constanța a fost bombardată, fără succes, din spre mare.

v. LUDENDORFF

Comunicatul bulgar anunță:

Situația e neschimbată. Patru vapoare de război dușmane au bombardat 20 minute orașul Constanța. Bateriile noastre de coastă au silit aceste vapoare să se îndepărteze. Bombardarea n'a făcut nici jertfe, nici pagube.

La Danăre, la Ruscuc și Sistov, foc de artilerie reciproc.

Comunicatul român anunță:

1 Nov. — Dela Tulgheș până la Tableuți, nimic nou. În Bratocca și Predeluș, mici lupte. În valea Prahova am respins atacuri dușmane la Ungăria Mare. Pe aripa stângă, la Dragoslave, e în curs o luptă. Am înaintat pe aripa stângă, și am făcut 36 prizonieri. La răsărit de Olt lupta continuă cu înverșunare. În valea Jiului continuă urmărirea dușmanului. Am prins 6 ofițeri, și 600 soldați. Am capturat mari cantități de material.

Pe frontul sudic situația e neschimbată.

— Comunicatul rus descrie astfel situația pe frontul român:

În Ardeal, atacuri dușmane în regiunea Bușteni și în valea riului Prahova au fost respinse.

Lupte grele în regiunea Câmpulung și pe malul stâng al riului Olt continuă. În valea Jiului, românii continuă să împingă îndărăt pe dușman spre nord. Au prins încă 300 soldați, capturând și 4 mitralieze.

În Dobrogea situația e neschimbată.

Ce cred italienii despre situația României.

«Corriere della Sera» comentează situația actuală a României, și aduce hărți după rapoartele germane, și apoi trage încheierea, că așa cum se prezintă acum situația pentru România, ori ce ajutor militar din partea Ententei, vine cu patru săptămâni prea târziu. În caz când București cade în mâinile dușmanului, cea e numai o chestie de timp — România nu poate contribui la succesul Ententei.

In ce constă victoria română din valea Jiului

Ziarul berlinez «Der Tag» anunță: Românii prin comunicate exagerate vor să se arate demni de aliații Ententei. E drept, că românii au reușit, în timpul ceței, să ajungă aproape de pasul Surduc, la spatele unui detașament al alia-

ților. — dar ajunge să se arăte că succesul dobândit acolo de români e fără importanță pentru situația generală. La această victorie română, pierderile noastre generale sînt de 12 morți și răniți.

Flota comercială română trece în stăpânirea rusă

După știri din Reni, cea mai mare parte din flota comercială română a fost adusă din delta Dunărei la Odessa, unde a trecut în stăpânirea rusă.

— «Journal des Balkans», care după o știre din Berlin, nu mai apare la București, ci în Odessa, anunță că circulația trenurilor de persoane din Rusia în România a fost întreruptă, în urma marelui transport de trupe.

pins atacurile dușmane și s'au atîrnat contra unui dușman superior la număr. Și regimentele 41 și 11 merită toate laudele. Am prins peste 1000 italieni și 7 mitralieze.

Höfer, mareșal locot.

Comandantul flotei austro-ungare anunță:

În seara de 1 Noembrie mai multe escadre ale noastre de hidroplane au bombardat cu efect Cervignano, St. Giorgio di Nogara, Pieris, Grado și forturile dela Adria. Numeroase obiecte militare și stații ferate din aceste localități precum și hangarul aviatic din Grado au fost nimerite.

— Ca urmaș al lui Tittoni, la postul de ambasador Italian la Paris, pare să fie designat contele Bovinlagara, care și organizează o vizită de 100 parlamentari francezi la Roma.

LUPTLE DIN APUS

— *Atacuri anglo-franceze la Somme respinse. — De ce au renunțat germanii la fortul Vaux. —*

De pe frontul anglo-francez vin următoarele știri pe ziua de 2 Noembrie:

La armata prințului Rupprecht: În regiunea de nord a râului Somme, acțiunea de artilerie a reînceput să fie în parte mai vie. Un atac englez la nord de Courcellette a fost lesne respins. Atacurile franceze în sectorul Les Beoufs—Rancourt au adus mici avantagii dușmanului la nord de Morval și pe marginea de nord-vest de pădurea St. Pierre—Vast, dar pe linia principală a fost respins sângeros. Trupele noastre cu toată rezistența îndărătnică a francezilor, au înaintat în partea de nord de Saily.

La armata prințului moștenitor: De repetate ori, focul artileriei franceze s'a urcat la o mare intensitate pe malul drept al Meusei. În deosebi, francezii au îndreptat focul lor de distrugere greu contra fortului Vaux, pe care trupele noastre l'au evacuat încă în cursul nopții, fără a fi deranjați de dușman, după ce am aruncat în aer părți importante din el.

v. LUDENDORFF

— Despre părăsirea fortului Vaux, de către germani, «Lokalanzeiger» din Berlin scrie: Fortul Douaumont și Vaux au jucat atîta timp un rol în lupta dela Verdun, până când au fost în stăpânirea franceză. Pentru paralizarea cetății Verdun, aceste două forturi au trebuit să fie făcute inofensive. Aceasta s'a întîmplat. Acum s'a răpit acestor două forturi mijloacele de luptă, și au fost și distruse în mare parte. În aceste împrejurări, ele construiau, cât timp au fost în posesia noastră, admirabile puncte de țintă pentru artileria franceză. Cum terenul pe care a fost fortul Douaumont a ajuns iară în stăpânire franceză, nu mai făcea să aducem jertfe mari pentru păstrarea terenului dela fortul Vaux. Am retras pozițiile noastre pe o linie mai puțin marcată, mai puțin expusă artileriei franceze.

— În bătălia dela Somme francezii au folosit munițiuni până la mijlocul lui Octombrie, de patru ori mai mult decât au întrebuințat dela începutul războiului.

MERSUL RĂZBOIULUI**O nouă ofensivă italiană**

Germanii iau cu asalt poziții rusești la râul Stochod. — Bulgarii resping atacuri sirbo-franceze în Macedonia. — Germanii părăsesc fortul Vaux pe frontul francez.

De pe frontul rusesc au sosit următoarele știri pe ziua de 2 Nov.:

Pe frontul prințului Leopold al Bavariei:

Trupe germane ale armatei generalului von Terstianski au gonit pe dușman dintr-o puternică poziție fortificată la Witoniec (la sud de Solovinsk. Au fost prinși 22 ofițeri ruși, 1500 soldați, capturând 10 mitralieze și 3 asvârlițoare de mine.

Höfer, mareșal locot.

La armata generalului Linsingen, trupe Westfalice și Ostfrisice sub conducerea generalului v. Dittfurth au luat cu asalt pozițiile avansate rusești la Witoniec și la sud, pe malul stîng al râului Stochod. Pe lângă mari pierderi sângeroase, rușii au pierdut în prizonieri 22 ofițeri, 1508 soldați, apoi 10 mitralieze și 3 asvârlițoare de mine. Pierderile noastre sunt slabe. Mai departe la sud, la Alexandrovka, dintr-o acțiune de recunoaștere am adus 60 prizonieri ruși.

v. LUDENDORFF

— Comunicatul rus dela 31 Oct. anunță că în direcția Luck, în regiunea Pustoniți și Oszczew, la sud de Sviniuchi, detașamentele noastre, după ce au distrus obstacolele de sîrmă, au ocupat tranșeele dușmane și s'au așezat în ele. Contra-atacurile dușmane îndreptate asupra tranșeelelor ce le-am luat în regiunea Oszczew au fost respinse de focul nostru. La sud de Brzezani, dușmanul după foc violent de artilerie a întreprins o serie de atacuri contra lagărului nostru, cari au fost respinse. La nord de satul Svietelniki, a durat toată noaptea lupte cu granate de mîna. În Carpații păduroși — lupta de artilerie și acțiuni de recunoaștere a eșecurilor noastre.

Din Balcan sosesc următoarele știri:

Comunicatul german anunță de pe frontul macedonean, pe ziua de 2 Nov. următoarele:

Atacuri sârbești în cercul Cerna și la nord de Nidze Planina au fost respinse. Pe frontul Struma, vii lupte de avangardă.

Comunicatul bulgar anunță:

Slabe detașamente dușmane cari au înaintat la nord de lacul Malik, au fost gonite de trupele noastre în direcția spre răsărit. În cercul Cerna am respins un slab atac al dușmanului.

În timpul luptei dela 31 Oct. dușmanul a su-

ferit grele înfrângeri la Struma. În sectorul între satele Chiristos și Barakidzuma, am găsit peste 500 cadavre neînmormîntate, multe morminte proaspete și risipite o mare cantitate de armament și arme. Pe coasta Mării Egeice, un monitor dușman a bombardat fără rezultat pozițiile noastre.

— Guvernul grec s'a înțeles cu guvernul italian în ce privește operațiunile trupelor italiene în Epirul de nord. Ministrul președinte grec, Lambros, s'a declarat de acord să retragă trupele grecești dela regiunile de graniță, cari pot fi ocupate de trupe italiene.

RĂZBOIUL CU ITALIA

Începutul unei noi mari ofensive italiene. — Italianii ocupă localitatea Lokwica. — Facem 1000 prizonieri italieni. — O vizită a parlamentarilor francezi la Roma.

De pe frontul italian, comunicatul lui Höfer anunță următoarele:

2 Nov. — În regiunea Görz a început o nouă ofensivă italiană. Armata doua și a treia italiană, cari dela ultimele mari lupte, au fost întărite cu trupe proaspete, atacă mai jos de Görz. Primul asalt general — grație eroismului trupelor noastre — a fost respins. După ce focul dușman puternic în cursul dimineții s'a urcat la o vehemență extraordinară, infanteria dușmană a pornit la asalt, la prânz. În valea Wippach — italianii voiau să ia cu ori-ce preț înălțimile la răsărit de Vertoibuce. Șapte brigăzi dușmane, pe o regiune strîmtă, au fost respinse acolo.

Pe partea de nord a platoului Carst, după ora 11 înainte de prânz, a început un atac în masă a infanteriei italiene care în primul moment a cîștigat teren peste linia noastră cea mai avansată, distrusă. Contra-atacurile cuprinzătoare ale trupelor noastre au respins iară pe italieni Dar Lokwica a rămas în mîna dușmanului. Opt divizii italiene au luat parte la această lovitură. În partea sudică a platoului, am ținut toate pozițiile noastre, cu toate atacurile furioase ale dușmanului.

La succesele zilei de ieri, au avut partea lor de merit, regim. 27 de int. din Carintia, probatul reg. 34 de int. galician. În picioare au res-

Știrile zilei

Pesimistul

S'aud de pretutindeni tălângile sunând,
Plâng unele cu zgomot, și altele 'n surdina
Răspund și dau de știre că turmele 'n curând
Vor cobori la șesuri...

In galbenă lumină

De-abia le-auzi cum sună mai jos, tot mai departe
Le-adună vântul parcă în negre văgăuni
Și-apoi le-alungă iară pe văi și le imparte
Ca glasuri de alarmă ce prevestesc furtuni.

Trezile din prăpastii de sunetele lor
Cresc negurile sure, alunecând tăcute,
Ies după stânci în pripă și pier ca un decor
Retras de mâna unei ființe nevăzute.

Apar din altă parte, sporind acum treplat,
Și 'n falduri, ca o mantă, se lasă peste munte,
Iar piscul sinugratic, supt cerul intristat,
Posomorât își trage căciula peste frunte...

St. O. Iosif.

Se prelungește concediul pentru economii militare.

S'a stabilit un acord între ministrul comun de războiu, ministrul de onvizi și de agricultură ungar, după care se acordă un concediu pe un termen anuit acelor persoane militare, cari au interese economice, de agricultură. Acelor economi, cari s'au bucurat de o prelungire a concediului lor până la 30 Novembre 1916, li se va prelungi încă odată concediul până la 31 Martie 1917, asta printr-o învoială specială a protopretorelui și primarului din localitățile lor respective.

Din „Inștiințările“ armatei române.

Se vede din urmele lăsate de armata română în retragerea ei din Ardeal, că drumul ei n'a fost așternut cu roze, ci pe lângă dificultățile de teren, pe lângă rezistența ce a întâmpinat-o din partea trupelor noastre aliato, a avut de suferit mult și de pe urma finutei dușmănoase a locuitorilor din Ardeal, rămași în ținuturile ocupate. Așa, lângă Brașov s'a găsit o înștiințare semnată de comandantul armatei a II-a române care înștiințare e adresată către populația din ținuturile dezrobite. Ea aruncă o lumină vie asupra primirii de care a avut parte trupele române în localitățile în care au pătruns.

Iată cuprinsul unei astfel de înștiințări, apărută sub titlul »Inștiințare către populația din ținuturile dezrobite«:

Armata românească pașind pe pamântul sfânt obișnuit, n'a venit cu gând de dușmănie împotriva oamenilor, de ori ce lege, și ori-ce neam, rămași pe la vetrele lor, ci, dimpotrivă, insulfățită de cele mai înfrângătoare simțiminte pentru tot Norocul pașnic.

În unele din localitățile din urma armatei se găsesse însă oameni — puțini din fericire — cari nu înțeleg și nu prăvesc gândurile bune și înfrângătoare, cu cari pășește Oștirea românească pe pământul oșrobit, și, primindu-ne cu dușmănie, atacă convoiurile noastre precum și soldații noștri singularici, sau cari merg în pălcuri mici

Că cea mai adâncă părere de rău, ne vedem

siliți să-i vestim pe toți aceștia, că vom lua împotriva lor cele mai aspre măsuri de pedepsire; și, pentru ca faptele acestea, cari înjosesc făptura omenească, să nu se mai săvârșească nici odată, măsurile noastre de vajnică pilduire le vom întinde și împotriva populației din vecinătatea locurilor unde se vor produce astfel de atacuri-mișești.

Bărbați politici ungari la Berlin.

Contele Albert Apponyi și Albert Berzeviczy, președintele Academiei ungare, vor pleca la 9 Noemvre la Berlin, pentru a ține conferențe în legătură cu războiul, fiind invitați de Asociația frației de arme.

Soldați români încercând să arunce în aer un tren de ofițeri în România.

Pe cale indirectă ne sosește știrea din România că doi soldați români au fost prinși lângă orașul Bacău, în momentul când voiau să arunce în aer un tren de ofițeri. Ei au fost prinși și împușcați. Ziarul »Epoca« a publicat textul ordinului de zi al comandantului armatei române de nord, generalul de divizie C. Presan, care ordin e semnat și de șeful justiției militare, comisarul regal C. G. Petrovici.

Iată textul acestui ordin de zi:

Se aduce la cunoștință generală, că consiliul de războiu de pe lângă armata de nord, a condamnat pe următorii trădători Gavrița Anton Galbază și Tănase Diaconescu la degradare militară și moarte intrucât puși la cale de dușmani, au încercat în noaptea de 19 August stil vechiu să asvârle în aer cu bombe de dinamită un tren cu ofițeri. Execuția se va face prin împușcare pe platoul de tragere de instrucție la Bacău, la ora 6 dimineață în public, spre a servi de exemplu tuturor acelor suflete slabe plecate spre crimă.

Submarinul german „Deutschland“ a sosit din nou în America.

Agenția engleză Reuter publică o telegramă primită din America, din portul New-London (Connecticut) după care primul submarin comercial german »Deutschland« a sosit pentru a doua oară în acest port. Oficiul vamal din acest port a stabilit că submarinul acesta nu avea pe bord nici puști și nici munițiuni și a adus cu dânsul 750 tone de materii colorante, de medicamente și articole chimice. Submarinul a fost declarat ca vapor comercial de războiu.

Printre prizonierii români...

Correspondentul de războiul Wilhelm Nemenyi, istorisește în zările budapestane, cum în drumul lui spre frontul dela Dorna Vatra a întâlnit un grup de prizonieri români și ruși, la Viena. Printre acești prizonieri se află și generalul român Octavian Damiescu cu încă 21 ofițeri cari au fost prinși la Dorna-Vatra. În restaurantul dintr-o gară vieneză, generalul a povestit corospondentului, că România de mult timp s'a pregătit pentru războiu, dar pentru declarația de războiu aștepta momentul cel mai potrivit. Conducerea armatei române știa că granițele Ardealului sunt fără trupe și de aceia a tras încheierea, că Austro-Ungaria e deja istovită. Ea mai conta în ajutorul rusesc și șocotea ca lucru imposibil, ca Germania să mai aibă la dispoziție mase de trupe atât de puternice contra României. Un alt prizonier era Traian Siurgule, locotenent de rezervă, care ca civil era profesor de geografie la Iași. Acesta a recunoscut, că înfrângerile de până acuma ale României au provocat mare panică și zăpăceală în țară, indeosebi în Moldova. Înfrângerile suferite în Ardeal și Dobrogea au avut o influență demoralizatoare asupra armatei. Cenzura este foarte aspră. Zia-

rele străine nu mai sosesse în România. Regele Ferdinand locuiește acum la Iași și iese dese ori pe stradă însoțit de generații Presan și Iacobescu. De tapt Iași apare acum ca metropola României și nu București. Aci s'au refugiat toată aristocrația din București și toate oficiile. Domnește mare lipsă de medicamente în România.

Dr. Diaconovici suspendat.

După o știre a ziarului »Adevărul«, cunoscutul autor al »Etimologiei române«, dr. A. Diaconovici, originar din Sibiu, care a avut un rol conducerii și la Asociația »Astra« — iar la București a fost directorul »Muntelui de Pietate« a fost acum destituit din funcțiunea aceasta, și în locul lui a fost ales un comitet de administrație compus din d. Victor Ionescu deputat frațele lui Take Ionescu; N. Xenopol, senator, fost ministru și d. Steriu, mare comerciant.

Destituirea aceasta din serviciu, s'a făcut în urma neîncrederii, ce o manifestă cercurile guvernamentale din România, față de acest fruntaș român, originar din Ardeal, care nu a făcut un secret din opiniile lui contra războiului.

Școlile din România,

cari trebuiau să se deschidă la 1 (14) Octombrie după un ordin al ministerului cultelor român, se vor deschide numai la 1 (14) Novembre, asta fiindcă majoritatea școlilor au fost prefăcute în spitale militare și operațiunile de evacuare reclamă mult timp.

Ziua steagului român.

Englezii ca să vie oare-cum în ajutorul Românilor — au hotărât să aleagă o zi pentru o colectivă în favoarea României numind-o »Ziua steagului român«. Aceasta zi a fost la 26 Octombrie pentru Londra și împrejurările ei. S'a vădut atunci pe străzi stegelele românești, în beneficiul noului aliat al Ententei.

Cum va veni poșta americană în Germania

Ziarele engleze află din Washington că ambasadorul german de acolo, contele Bernstorff a făcut propunerea ca poșta între Statele Unite și Germania să fie expediata cu submarinele comerciale. Un funcționar dela departamentul poștelor a declarat că autoritățile poștale americane e dispusă să accepte această propunere. O decizie definitivă încă nu s'a luat.

Statul rus monopolizează cinematografele

Tarul Rusiei, după zările rusești, a aprobat proiectul de lege prin care se introduce monopolul de stat asupra teatrelor de cinematografi. Dela acest monopol se speră, o creștere a veniturilor statului rus și a ridicării educației maselor populare.

A fost arestat Petre Carp?

Din Berlin sosește o știre curioasă dată de ziarul »Germania«, o știre pe care o credem exagerată, și care nu prea corespunde adevărului, atât de puțin verosimilă pare. Dar ca document, o publicăm și noi. »Germania« spune că are știrea dela o personalitate neutrală, demna de toată încredere, din cercurile diplomatice, știri primită prin Skokholm.

După Consiliul de Coroană, d. Carp plecase spre locuința lui. D. Carp era foarte iritat și medicul lui de casă se arăta îngrijat din cauza boalei lui de inimă, de aceia i-a recomandat să se odihnească mai multe zile în pat. În ziua următoare, vine în casa lui Carp, procurorul Tiurdescu, și-i cere lui Carp în numele prim-ministrului Brătianu, să-i dea asigurarea că nu va întreprinde nimic ei în dauna intereselor de stat. Carp iritat răspunde:

— E o mare ironie, să se ceară dela mine o astfel de declarație. Toată viața mea am trăit-o numai pentru adevăratele interese ale României — Tiurdescu a mai cerut o declarație de loialitate a lui Carp pentru rege. Și aceasta a refuzat-o d. Carp.

Mai târziu a apărut la d. Carp șeful poliției

politice, dr. Bocial (?) care a făcut o percheziție domiciliară și a confiscat corespondența lui Petre Carp. În a patra zi, Petre Carp a fost arestat și dus într'un automobil, — unde — nu se știe.

Un discurs al noului ministru de războiu german

Generalul Stein, care a fost numit zilele trecute ministru de războiu, a ținut ieri discursul lui inaugural, în parlamentul german:

— M. Sa împăratul-lege m'a chemat în acest post de răspundere. Vin din luptele dela Somme, și am onoare să mă recomand Camerei. Rog onoratul parlament să fie cu indulgență față de persoana mea până ce mă voi instala și de-prinde cu noua funcțiune. În luptele fără întrerupere la care am luat parte am învățat multe căr. imi vor fi de cea mai mare importanță în activitatea ce voi avea de desfășurat. Nu mă poț acum cu chestiuni de detalii și nici cu persoane izolate. Încă înainte de a primi ordinul prea înalt de numire am și căpatat o sumedenie de scrisori dela particulari cu tot felul de cereri. Cererile și dorințele exprimate le-am pus pe planul al doilea față de experiențele ce le-am căpatat în aceste vremuri grave. Dușmanii noștri sunt în prima linie englezii, ei aduc mereu mijloace noi și mai grele în luptă. Cu toată stăruința vor să-și ajungă scopul. În timpul din urmă am celit numeroase scrisori dela prizonieri englezi, oameni culți, precum și scrisorile englezilor căzuți. Din ele reiese, că constrângerile la cari au fost expuși sunt chiar în contra interesului lor de conservare și au devenit insuportabile. Vă asigur că eu voi să lucrez în viitor în acel senz, ca să folosim toate mijloacele pentru a întrece pe dușman.

Urcare de abonament

Aducem următoarele la cunoștința stimatilor noștri abonați:

Scumpetea mereu crescândă a hârtiei, cernelei și a celuilalt material necesar pentru efectuarea ziarului — ne-a silit ca dela 1 Septembrie să urcăm prețul unui exemplar al ziarului nostru dela 6 fileri la 10 fileri.

În conformitate cu aceasta urcare a prețului pentru cititorii cu numărul, trebuie să urcăm și prețul abonamentului.

În consecință, abonamentul ziarului nostru va fi până la finele anului:

Pentru ziarul zilnic:

Pe 3 luni — — — — — Cor. 7.20

Pentru ziarul săptămânal:

Pe 3 luni — — — — — Cor. 2.50

Abonamentul pentru abonații noi la mai multe exemplare e până la anul nou 1 coroană.

Avem credința, că stimatii noștri abonați vor lua în considerare motivele serioase cari ne îndeamnă la aceasta urcare a prețului de abonament, și ca și înainte ne vor acorda aceiaș sprijin cald.

Noi la rindul nostru ne vom siji a face din ziarul nostru cel mai bine informat, și cel mai interesant ziar zilnic român din Ungaria.

Rugăm pe abonații noștri să achite fără întârziere plata abonamentului în restanță.

Acelora cari adună abonamente, și împart foile, dăm următorul rabat:

La 10 foi una pe deasupra

La 20 foi — — — — — 10%

Dela 25 de foi în sus — — — 20%

Dela 30 foi în sus — — — 25%

din taxa de abonament.

La muncă, toți cei vechi, sinceri și adevărați binevoitori și sprijinitori ai noștri
Cu dragoste frățescă:

ADMINISTRAȚIA
"Foaia Poporului Român"
Budapesta, VII, Ilka-u. 36

MAXIM GORKI:

Stăpâni și Robi

(Urmare)

Ei se tem de moarte și probabil se tem în mod sincer. Se poate crede că, zi și noapte, burghezii au groaza aceleiași morți în onoarea căreia compun imnuri mincinoase. Ei o acoperă cu florile artificiale ale fantaziei lor reci, o salută foarte plecat și se târăe la picioarele ei fără a îndrăzni să-i privească fața ei calmă și înțeleaptă. Ei bălbaie fraze banale asupra forței mari și frumuseții sumbre a morții, dar și-o închipue sub un aspect hidos.

Ei îi zic:

— Te așteptăm, Vîno, scumpa noastră!

Și gândesc

— Nu fii așa grăbită! Mai lasă-ne să mai trăim o zi, un ceas măcar!

Și moartea, disprețuitoare, le întoarce spatele. Și de fapt, ea trebuie să fie destul de încințată pe dânsii judecând după încetineala cu care face să înceteze suferințele acestor sifilitici, podagrici și paralizici și să rupă firul putred al vieții nefolositoare a acestor personaje sarbede.

Dar temându-se de moarte, cinicilor le place să se joace cu dânsa: e jocul lor de-a baba oarba cu viața.

Viața cere oamenilor fațete, putere, frumusețe. Ori cinicii zic:

— Viața nu există. Nu există decât moartea...

Nu mai sunt idealuri, nu mai sunt voinți pentru creat; vie a rămas numai obicinuința servilă de ingenunchia, care crează idoli și rugăciunile ce li se adresează, și în care cinicii găsesc un adăpost comod...

Uneori, cinicii, prefăcând o suferință reală, se jeluesc în genul biblic:

»Măncând, am înghițit puțină miere și iată-mă că mor...«

Minte ipocritul! El ar trebui să zică:

— Măm ghiftuit cu tot ce mi-a părut bun și acum am indigestie.

Viața și moartea sunt două prietene întime, două surori credincioase și două fiice nemuritoare ale timpului nemuritor... Una strălucind de soare, înaripată cu visuri minunate și pline de mister, generoasă până la nebunie și totdeauna iubită, arde vecinic cu o pasiune fecundă. Cealaltă, alături, e gânditoare, modestă, peste tot albă și de o puritate mândră. Ca și marea pe o noapte calmă, ea este majestoasă și severă, cu ochii săi profunzi în care se citește o părere binevoitoare despre viață și operele sale.

Viața seamănă fără încetire germeii săi pe pământ și totul, în drumul său, tresare de bucurie, crește, înfloresce, cântă și râde, în vraja lumii solare. Dar, în acelaș timp viața caută să creeze elemente mari, solide și durabile și când dânsa constată un excedent de elemente pipernicite, o abundență de slabi, ea spune surorii sale:

— Puternico, vino în ajutor! asta-i pentru tine...

Și astfel e scris:

»Moartea servește opera vieții...«

Cinismul se arată în lume în hainele pestrițe ale »frumuseții noi«.

— Frumusețea este măsura vieții! strigă Cinicul fără să înțeleagă sensul profund al acestor cuvinte împrumutate, care este însăși condamnarea cinismului.

În jurul nostru vedem anemici și monstroși ai burgheziei degenerate, femei bolnave la care simțul frumuseții e de mult atrofiat, tineri epuizați prin desfrâu, bătrâni infirmi, țapeni de reumatism.

Pe strada întâlnim produsele viei ale capacității creatoare a burgheziei noastre. Aceștia sunt »huliganii«, descree-rații, copiii lor și scârnavele prostituate, victimele lor.

— Ah! Frumusețe!

Și de pretutindeni privesc ochii purulenți ai mizeriei, pretutindeni fălăie zdrențele sale încințate din toate părțile se întind implorând mila, mii de mâni murdare și uscate. Ce frumusețe!

Într'un haos de corpuri istovite de foame, într'un negru vântej de zdrențe, se învârteste Cinicul, consumat de desfrâu și boli. El are mușchii moi și oasele ramolite. El e chinat de setea ne-bună de plăceri supreme. Ochii săi strânși cadrează de minune cu fața sa galbenă și craniul său chel. Asta-i oare »Frumusețea nouă«?

El rătăcește prin orașe asemenea unui defaltor de cadavre pe un câmp de bătăie. Și zice:

— Servesc Frumusețea!

Și ingenunchiază înaintea unei grămezi de nimicuri strălucitoare. El caută să îndrepte urăciunea ambiantă printr'o mulțime de invențiuni demne de plâns: are mici tablouri, jucării, statuete, cărți de lux, — produse mizerabile ale unei munci înverșunată...

Toate aceste fleacuri, fabricate în grabă, umplu apartamentele și sufletele cinicilor, atrăgând ochii prin strălucirea culorilor, și urechile prin sunetul gol al frazelor, dar măgulind nervii toți. Și această marfă stupidă detronează și șterge operele marilor lucrători ai veciniceii frumuseții. Nu se mai aud imnurile sfinte ale poezilor trecutului, numele lor glorioase sunt date uitării, căci totul e umplut de sgomotul asurzitor făcut de către preoții »artei noi«, acești servitori docili ai burgheziei.

— Va urma —

Editor și redactor responsabil: D. Birăuțiu

Tipografia »Poporul Român«, VII, Ilka-utca 30

S'a perdut

un mînz (castrat) de 2½ ani de culoare castanie din comuna Rebo.

Proprietarul său Ioachim Căpâlnean, econom din Rebo No 63 u. p. Szăsebes comit. Sibiu, roagă pe respectivul care Pa aflat să-i dea de știre. Va fi remunerat pentru oboseală.